

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรบ้านนาออก ตำบลหนองญาติ
อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม
ชื่อและนามสกุล นางสาวราตรี ภูศรี
แขนงวิชา ส่งเสริมการเกษตร
สาขาวิชา เกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร. จินดา ขลิบทอง
2. รองศาสตราจารย์ ดร. เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ

วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2556

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(อาจารย์ปาริชาติ ศรีวิวัฒน์)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. จินดา ขลิบทอง)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ)

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(ศาสตราจารย์ ดร. สิริวรรณ ศรีพล)

หน้า ๒

ชื่อวิทยานิพนธ์ การจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรบ้านนาจอก ตำบลหนองญาติ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม

ผู้วิจัย นางสาวราตรี ภูศรี รหัสนักศึกษา 2549001333 **ปริญญา** เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต

(ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร) **อาจารย์ที่ปรึกษา** (1) รองศาสตราจารย์ ดร. จินดา ขลิบทอง

(2) รองศาสตราจารย์ ดร. เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ **ปีการศึกษา** 2555

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สถานการณ์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรบ้านนาจอก อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม 2) การจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของบ้านนาจอกฯ 3) ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร 4) ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรฯ

ประชากรเป็นกลุ่มผู้นำชุมชน จำนวน 5 ราย ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่ขึ้นทะเบียนกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ปี 2552 จำนวน 15 ราย และนักท่องเที่ยวเชิงเกษตร สุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบพบโดยบังเอิญ จำนวน 73 ราย เก็บข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive Statistics)

ผลการวิจัยพบว่า 1) สถานการณ์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรบ้านนาจอกมีแนวโน้มของจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นเนื่องจากการเข้ามาท่องเที่ยวในช่วงเทศกาล เช่น ประเพณีไหลเรือไฟ งานนมัสการพระธาตุพนม เป็นต้น ซึ่งมีผลต่อรายได้ 2) การจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรบ้านนาจอก มีการบรรจุการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในแผนพัฒนาตำบล การจัดการด้านพื้นที่โดยแบ่งเป็นที่อยู่อาศัย พื้นที่ทำการเกษตร การรับรองของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรเป็นไปตามมาตรฐาน คือ จำนวนนักท่องเที่ยวเหมาะสมกับพื้นที่ ความพร้อมในด้านสาธารณูปโภคพื้นฐาน กิจกรรมการท่องเที่ยวทางการเกษตรที่ดึงเอาวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนมาเป็นจุดเด่นและเป็นการสร้างความประทับใจ 3) ด้านนักท่องเที่ยวร้อยละ 52.10 เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 51.00 ปี ร้อยละ 80.80 แต่งงานแล้ว ร้อยละ 49.30 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคกลาง ร้อยละ 63.00 เป็นเกษตรกร นักท่องเที่ยวร้อยละ 58.90 มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงเกษตรบ้านนาจอก เฉลี่ย 1.34 ครั้ง ร้อยละ 93.20 เดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อทัศนศึกษา และ นักท่องเที่ยวร้อยละ 57.70 รับรู้ข่าวสารจากเพื่อนและคนรู้จัก นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรระดับมาก 4 ด้าน คือ การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร การให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร การรับรองของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร การดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว 4) ปัญหาและข้อเสนอแนะ คือ การประชาสัมพันธ์ควรมีความหลากหลายเพื่อตอบสนองการรับสื่อของนักท่องเที่ยว

คำสำคัญ การจัดการ การท่องเที่ยวเชิงเกษตรบ้านนาจอก อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม

Thesis title : Agro-Tourism Management in Ban Nachok, Nongyad Sub-District, Mueang Nakhon Phanom District, Nakhon Phanom Province

Researcher: Miss Ratre Phusri; **ID:** 2549001333;

Degree: Master of Agriculture (Agricultural Extension and Development);

Thesis advisors: (1) Dr. Jinda Khlibtong, Associate Professor; (2) Dr. Benchamas Yooprasert, Associate Professor; **Academic year:** 2012

Abstract

The objectives of this study were 1) to study the agro-tourism situation in Ban Nachok, Mueang Nakhon Phanom District, Nakhon Phanom Province; 2) to study the agro-tourism management of Ban Nachok; 3) to study the tourists' satisfaction of the agro-tourism management of Ban Nachok; and 4) to study problems, obstruction, and suggestions on the agro-tourism management of Ban Nachok.

The population in this study consisted of 5 community leaders, 15 persons who had managed the agro-tourism and were registered as the ones who had managed the agro-tourism by The Tourism Authority of Thailand in 2009, and 73 Agro-tourists selected by using accidental random sampling methodology. The data collected by interviewing and analyzed by using descriptive analysis.

The findings of this study were as follows: 1) considering the situation of the agro-tourism in Ban Nachok, Mueang Nakhon Phanom District, Nakhon Phanom Province, it was found that it tended to have more tourists caused by in-season festivals such as the tradition of flowing ships beautifully decorated with the light along the river or canal to pay their worship to the Buddha or the annual period of time to pay worship to the Buddha's relics at Phra Thard Phanom Temple which resulted to their income. 2) considering the agro-tourism management in Ban Nachok, it was found that the agro-tourism was put in sub-district developing plan. Their area was usually divided into 2 zones - the residential zone and agricultural zone. The readiness of the agro-tourist attraction places reached their standard, this was as follows: The size of the area was suitable for the quantity of tourists, the readiness of basic public utility, and the agro-tourism activities which stressed the culture and the identity of their community to be the prominent points that impressed the tourists. 3) in the aspect of the tourists it was found that 52.10% of the studied tourists were male, with average age at 51.00 years. 80.80% of them were married. 49.30% of them were educated at primary level. The hometown of most of them was in the central part of the country. 63.00% of them were a farmer. The income of 58.90% of them was lower than 10,000 Baht. The average frequency of their traveling for agro-tourism in Ban Nachok was 1.34 times. The purpose of traveling of 93.20% of them was a field trip/sightseeing. And 57.70% of them had received the information on the agro-tourism from their friends or acquainted persons. The tourists were satisfied with the agro-tourism management in Ban Nachok at much level in 4 aspects - the management of the tourist attraction agro-places, the services of the tourist attraction agro-places, the readiness of the tourist attraction agro-places, and the attraction of the tourist attraction agro-places. And 4) considering their problems and suggestions on the agro-tourism management in Ban Nachok, there was a suggestion that there should have been various forms of public relations to meet the various ways of the tourists' information receiving.

Keywords: Management, Agro-Tourism, Ban Nachok, Mueang Nakhon Phanom District, Nakhon Phanom Province

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.จินดา ขลิบทอง อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ที่ได้ให้คำแนะนำ ตรวจสอบและแก้ไขวิทยานิพนธ์ด้วยความกรุณาอย่างสูงจนแล้วเสร็จสมบูรณ์ พร้อมทั้งให้กำลังใจตลอดเวลาที่ศึกษา และขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม อาจารย์ปาริชาติ ศรีวิพัฒน์ ที่ให้เกียรติเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ให้คำแนะนำในการปรับปรุงวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ และคณาจารย์สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่ได้ให้ความรู้ ประสพการณ์ แนวคิด คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ และติดตามการทำวิทยานิพนธ์อย่างใกล้ชิด ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ นักท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่เดินทางมาท่องเที่ยวในบ้านนาจอก ตำบลหนองญาติ อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม เกษตรกรผู้ประกอบกิจการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและบ้านพักโฮมสเตย์ และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการจัดเก็บข้อมูลขอขอบพระคุณ ไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่และญาติพี่น้องผู้เป็นกำลังใจ และสนับสนุน การศึกษาของผู้วิจัย ตลอดจนผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและเพื่อนนักศึกษา อีกทั้งทุกอุปสรรคที่ผ่านเข้ามาในชีวิตที่ทำให้เรามีโอกาสได้หุ่ยุดคิดและเรียนรู้ เกิดเป็นบทเรียนที่มีค่าและนำมาปรับปรุงแก้ไขจนนำไปสู่ความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

ราตรี ภูศรี

มิถุนายน 2556

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
กรอบแนวคิดการวิจัย	4
ขอบเขตการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	7
ความหมายการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	7
แนวคิดการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	15
การจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	19
มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	24
บริบทพื้นที่ศึกษา	28
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	40
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	43
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	43
การเก็บรวบรวมข้อมูล	45
การวิเคราะห์ข้อมูล	46

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	47
สถานการณ์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรบ้านนาจอก	47
การจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของบ้านนาจอก	51
ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรบ้านนาจอก	56
ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ	65
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	67
สรุปการวิจัย	67
อภิปรายผล	79
ข้อเสนอแนะ	83
บรรณานุกรม	85
ภาคผนวก	90
ก แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้นำชุมชน และผู้ประกอบการท่องเที่ยว	91
ข แบบสัมภาษณ์สำหรับนักท่องเที่ยว	101
ประวัติผู้วิจัย	104

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 นักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวเชิงเกษตร และเข้าพักที่บ้านนาจอกโฮมสเตย์ ระหว่างปี พ.ศ. 2552-2554	44
ตารางที่ 4.1 ความต้องการสนับสนุนด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตรจากหน่วยงานภาครัฐ และเอกชนในมุมมองของผู้นำชุมชนและผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรฯ	49
ตารางที่ 4.2 การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรบ้านนาจอกในกลุ่มผู้นำชุมชน และเกษตรกรผู้ประกอบการบ้านพักโฮมสเตย์	52
ตารางที่ 4.3 เพศ อายุ สถานภาพ และระดับการศึกษา	57
ตารางที่ 4.4 อาชีพ และรายได้เฉลี่ย	58
ตารางที่ 4.5 ภูมิสำเนา ลักษณะการเดินทาง จำนวนครั้งที่เดินทางมาท่องเที่ยว	59
ตารางที่ 4.6 การรับรู้ข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวเชิงเกษตรบ้านนาจอก	60
ตารางที่ 4.7 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงเกษตรในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร บ้านนาจอก อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม	61
ตารางที่ 4.8 ด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	62
ตารางที่ 4.9 ด้านการรองรับแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	63
ตารางที่ 4.10 ด้านการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	63
ตารางที่ 4.11 ด้านการดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	64
ตารางที่ 4.12 ปัญหาและอุปสรรค	65
ตารางที่ 4.11 ข้อเสนอแนะการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรบ้านนาจอก	66

ญ

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	4
ภาพที่ 2.1 องค์ประกอบการท่องเที่ยว.....	10
ภาพที่ 4.1 แผนผังการจัดองค์กรการท่องเที่ยวบ้านนาจอก.....	55

